

Даньків Йосип Якимович,
к. е. н., професор, завідувач кафедри обліку і аудиту,
Вакаров Василь Михайлович,
к. е. н., доцент кафедри обліку і аудиту,
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»,
м. Ужгород, Україна

АУДИТ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Однією з важливих проблем України в умовах всесвітньої епідемії COVID-19 та економічної кризи є пошук можливостей залучення іноземних та вітчизняних інвестицій. Їх залучення залишається недостатньо продуманим, суперечливим і малоефективним. Причиною цього є непослідовна економічна і структурна політика, політичні кризи, географічна різноманітність регіонів, а останніми роками ескалація конфлікту на сході країни та анексія Криму. Загальна соціально-економічна ситуація в Україні ускладнюється війною на Донбасі. Оздоровлення економіки нашої країни та її розвиток нерозривно пов'язані з активізацією інвестиційної діяльності.

Закон України «Про інвестиційну діяльність» визначає, що «*інвестиції* – це всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті чого створюється прибуток (дохід) або досягається соціальний ефект» [1].

Інвестиційна діяльність суб'єктів господарювання є не що інше, як інвестиції у виробничі потужності. Для її здійснення необхідні інвестиційні ресурси, до яких відносимо: грошові кошти, земельні ділянки, об'єкти природокористування, будівлі та споруди, різне обладнання, прилади та пристрої, обчислювальна техніка, транспортні засоби, винаходи, корисні моделі, програми для електронних обчислювальних машин, ноу-хау, товарні знаки.

Відповідно до вимог ринкової економіки виникає актуальне наукове та практичне завдання вдосконалення аудиту інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання.

Ринок аудиторських послуг в сфері аудиту інвестиційної діяльності в Україні іще не досить стабільний і поки що недостатньо ефективний. Проведення наукових досліджень з пошуку оптимальних шляхів вдосконалення системи організації та управління аудиторською діяльністю у цій сфері є одним із ключових завдань науки і практики на сучасному етапі економічного розвитку економіки України та її інтеграції з економікою Європейського Союзу.

У цих умовах дуже важливо забезпечити професійне проведення аудиту інвестиційної діяльності, перш за все, зовнішнього аудиту інвестиційних проектів, звернувши особливу увагу на перевірку: паспорту бюджетної програми; річного звіту про виконання паспорту бюджетної програми; довідки щодо стану фінансування, касових видатків та освоєння коштів за проектом;

титулу об'єкта; конструктивних елементів об'єкта; інших документів, поданих головним розпорядником для підтвердження фактичних даних.

Аудит інвестиційної діяльності перш за все має бути зосереджений на перевірці іноземних і вітчизняних інвестиційних проектів. Інвесторам важливо отримати об'єктивні аудиторські висновки про уже ними впроваджені інвестиційні проекти. Його організація і проведення повинні відповідати основним вимогам міжнародних стандартів аудиту.

З метою пошуку резервів зниження витрат на інвестиційні проекти аудитор має оцінити: понесені інвестором під час здійснення ним проекту тимчасові і фінансові витрати з отримання права користування земельною ділянкою, підключення до мереж, отримання дозвільної документації; важливо аудитору пересвідчитись в тому, чи не було допущено помилок при складанні розрахунків кошторисної вартості за окремими видами проектно-будівельних робіт, при виборі постачальників обладнання, технологічних ліній, інжинірингових робіт, а також – об'єктивності експертизи транспортних та логістичних витрат.

Під час аудиту інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання аудитору необхідно всесторонньо дослідити: обсяги матеріальних витрат, зокрема, потреби, ціни та умови постачання сировини, допоміжних матеріалів і енергоносіїв; витрати, що віднесені прямо на собівартість продукції; витрати на формування штату та фонду оплати праці; очікувані загальні (адміністративні) витрати інвестиційного проекту; обсяги оптимальних джерел фінансування та розробка рекомендацій щодо реалізації інвестиційних проектів, тощо.

При оцінці інвестиційних проектів найбільш істотними виглядають наступні види невизначеності та інвестиційних ризиків:

- ризик, пов'язаний із нестабільністю економічного законодавства;
- зовнішньоекономічний ризик обмежень на торгівлю і постачання;
- ризик несприятливих соціально-політичних змін у країні чи регіоні;
- неповнота, або неточність інформації про динаміку техніко-економічних показників, параметри нової техніки і технології;
- коливання ринкової кон'юнктури, цін і валютних курсів;
- невизначеність природно-кліматичних умов, можливість стихійних лих;
- виробничо-технологічний ризик;
- невизначеність цілей, інтересів та поведінки учасників ринку;
- неповнота або неточність інформації про фінансове становище і ділову репутацію підприємств-учасників договірних зобов'язань.

Таким чином, можемо стверджувати, що подальший розвиток аудиту інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання в Україні повинен здійснюватися з врахуванням сучасних світових тенденцій глобалізації економіки і надалі удосконалюватись і використовувати найсучасніші прийоми щодо зниження ризику не виявлення помилок при їх аудиті.

Список використаних джерел

1. Про інвестиційну діяльність : [від 18.09.1991 р. N 1560-XII (Закон України прийнятий Верховною Радою України) (ред. від 11.08.2013)]. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/>

2. *Про аудиторську діяльність*: [від 22.04.1993, №3125-ХІІ р., Закон України прийнятий Верховною Радою України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/>].

3. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21 грудня 2018 року № 2258-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>.

УДК 657

Дубенко Ніла Василівна,

к. е. н., начальник Служби внутрішнього аудиту,

ДП «Укрхімтрансміак»,

м. Київ, Україна

Левченко Олександр Анатолійович,

к. е. н., аудитор,

ТОВ «Максимум-Аудит»,

м. Київ, Україна

АУДИТОРСЬКІ КОМІТЕТИ СУБ'ЄКТІВ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

Згідно з вимогами Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» підприємства, що становлять суспільний інтерес (далі – Підприємства) зобов'язані оприлюднювати річну фінансову звітність разом з аудиторським висновком [1]. Суб'єкт аудиторської діяльності для надання послуг з обов'язкового аудиту фінансової звітності призначається Органом управління за погодженням з Міністерством фінансів (пункт 1 статті 29 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» [2]. Підприємство зобов'язане створити аудиторський комітет або покласти відповідні функції на ревізійну комісію або наглядову раду, що створюється відповідно до законодавства (стаття 34) [2]. Більшість членів аудиторського комітету підприємства не повинні бути пов'язані з такими підприємствами. З числа незалежних членів призначається Голова аудиторського комітету. До складу аудиторського комітету не можуть входити посадові особи органів управління таких підприємств. Щонайменше один член аудиторського комітету повинен бути компетентним у сфері бухгалтерського обліку та/або аудиту. Для проведення конкурсу з відбору аудитора Підприємство має розробити і оприлюднити порядок його проведення і однозначні прозорі та недискримінаційні критерії відбору щонайменше двох суб'єктів аудиторської діяльності, які подаються на розгляд органів, що призначають суб'єктів аудиторської діяльності для надання послуг з обов'язкового аудиту фінансової звітності (стаття 29 пункт 3) [2]. Головними завданнями аудиторського комітету є нагляд за процесом підготовки фінансової звітності, моніторинг завдань з обов'язкового аудиту, вибір зовнішніх аудиторів, оцінка ефективності систем внутрішнього контролю та управління ризиками підприємства.